

“Prof. Dr. Faik YALTIRIK Hocanın Faik Hocalığı” Prof. Dr. Hayrettin KAYACIK

Rengig l Yaltırık Ural

Babam Prof. Dr. Faik Yaltırık'ı, 19 Temmuz 2016 tarihinde kaybettik. Vefat ilanını hüzün ve dikkatle hazırlamış ve gazetede yayınlattım. Ülkemizin yaşadığı en sıkıntılı, üzüntülü haftalardan biriydi, malum. Fakülte yönetimi o zor şartlar altında, yaz sıcağında,  niversitenin tatile girdiğı dönemde, büyük bir kadirşinaslık örneğı ile Fakülte bahçesinde tören düzenledi. Seven ve sayanlarının yoğ n katılımı ile çok duygusal konuşmalar yapıldı, meslektaşlarının gözyaşlarına şahit oldum. T ren sonrası Levent Camiinde (Afet Yolu) yine çok kalabalık bir katılım ve dualarla Zincirlikuyu Yaltırık aile kabristanına defnedildi. Baba evimizde bir haftadan fazla taziyeleeri kabul ettik.

Annemin istediğini yerine getirme vazifemde; babaannesi Rengig l Hanım'dan itibaren aile tarihimizi (1864-2017) kaleme alırken, babam hayatta idi ve tüm anılarını kayda aldım, evraklarını, kitaplarını, defterlerini, yerli ve yabancı yazışmalarını, fotoğrafları, diaları RE Books Arts Yayınevi Rengig l Ural Kitaplığı'na kayıt ettim, kayıtlar sürmekte. Babam kitabın son halini göremese de ham halini gördü. “Avrupa Seyahat Notlarım 1951” defterini, fotoğraf ve yazışmaları ile kitaplaştırıp, yayınladım. Kitaplığımızın Prof. Dr. Faik Yaltırık Bölümü'n  belli bir düzene getirmektedirim.

Yazımın başlangıç fotoğrafını 10. Ölüm yılı anısına çektim. Babamın profesör cübbesi ile fotoğrafını eşim Ersin Ural stüdyosunda çekmişti. Vefatındaki törenlerinde Ersin'in yaptığı ve takdim ettiğimiz anı yaka foto-k ğıdı da buydu. Oğlum Utku, dedesinden yadig r kozalağı getirdi. Kitaplığına yerleştirdim. Müthiř bir kozalak. 1.3 kg, 33 cm boyunda.

Gelinim Hazal Nienke, gül formlarındaki aylık takvimleri, kaidesi ile yılbaşında hediye etmişti. Temmuz ayında, güller içinde babamı huzur içinde anmak istedim. Güller arasındaki babamın fotoğrafının arkasındaki kitaplardan birisi “Kasnak Meşesi ve Türkiye Florası Sempozyumu”. 21-23 Eylül 1998 tarihleri arasında Prof. Dr. Faik Yaltırık’ın emekliliği onuruna İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Botaniği Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Gökhan Eliçin ve kıymetli ekibi tarafından düzenlenmişti. 40 yıllık çalışma hayatımı da göz önüne alırsam; bilebildiğim, dünyada iş ve akademik camialarda her emekliye böyle bir kutlama nasip olmamıştır. Önce konuşmalar yapılmıştı, konuşmacılardan biri bendim (aile adına babam vazife vermişti), sonra bilimsel tebliğler verilmişti. Öğle yemekleri ve çay araları, uzun masa kutlamaları, Arboretum gezisi... Katılım yüksekti. Hocası Hayrettin amca da bir konuşma yapmıştı. Bu kısa girizgâhımdan sonra Sayın Prof. Dr. Hayrettin Kayacık’ın konuşmasını saygı ile takdim ediyorum.

Fotoğraf açıklaması: Prof. Dr. Hayrettin Kayacık konuşma yaparken

Sayın Rektör Yardımcımız, Değerli Hocalar ve Kıymetli Misafirler,

“Hayatımın mutlu günlerinden birini yaşamaktayım. En kıymetli uzun seneler beraber çalıştığım, talebeliğinden başlayarak, bugüne kadar aramızda en ufak bir ayrılık, sızıntı olmaksızın bugüne gelmiş olduğumuz Sn. Faik YALTIRIK’ın tören gününde konuşmak imkânını bulduğum için çok mutluyum.

Yalnız konuşmama başlamadan önce, bir noktaya temas etmek istiyorum. İnsanoğlunun en büyük, en bencil, en önemli özelliklerinden biri vefa, kadir-kıymet bilmektir. Bu o kadar önemli ki, Cihan Hükümdarı Kanuni Sultan Süleyman’ı meşhur şair Bâki “Kadrini seng-i musallada bilip ey Baki/Durup el bağlayanlar karşısında yaran saf saf” diye, beyitlerle bu vefasızlığı ifade etmiştir. Onun için biz, bugüne kadar bu çatı altında böyle bir şeyi yaşamadığımızdan dolayı çok mutluyuz ve bu güzel anlamlı, vefalı günü hazırlayanlara da huzurunuzda candan teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

40 yılı aşkın akademik meslek hayatımda elbette ki birçok anılar, acı-tatlı günler, seneler olmuştur. Ben burada bunları uzun uzun anlatacak değilim. Yalnız müsaade ederseniz belleğimdeki kalan her zaman heyecanla yaşattığım 2 önemli hatıramı burada zikretmek istiyorum.

Ben 1949 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi Eylemli Doçenti oldum. Yani, hocalığa, öğretim üyeliğine ilk adımımı 1949 yılında atmış bulunuyorum. 1950 ders yılında o zamanki Orman Fakültesi 2. Sınıfında Orman Botaniği Kürsüsüne (Kürsü diyorum, şimdi Ana Bilim Dalı veya Bilim Dalı), burada okutulmak üzere yeni konulmuş olan “Orman Ağaçlandırma Hayatı İç ve Dış Yapıları” adındaki derse başlamış bulunuyordum. Onun için dedim ya bazı anılar, bazı seneler insanın belleğinde taptaze kalır. İşte bu 1949-1950 seneleri de benim belleğimdeki böyle daima heyecanla hatırladığım, taze kalan senelerden birisidir. 1950 yılı Orman Fakültesi 2. Sınıf öğrencileri benim ilk göz ağrımdır. Ben onların bir grup halinde çekilmiş olan resimlerini çalışma odamın duvarına asar ve sık sık bakarım. Bu grup içinde Sayın Prof. Dr. Faik YALTIRIK da talebe olarak bulunmaktadır. İşte o günden başlayan hoca-talebe bağları bugüne kadar devam etmiş, gelmiştir. Sözü edilen 2. Sınıf 1952 senesinde mezun olmuştur.

Fotoğraf açıklaması: İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi 1951-1952 Yılı Mezunları

Bu arada Faik YALTIRIK, Orman Yüksek Mühendisi olarak hayata atılmıştır. Aradan kısa bir zaman geçtikten sonra Sayın Profesörü tekrar aramızda, Orman Fakültesi'nde görmekteyiz. Orman Botaniği Kürsüsüne asistan olarak katılmıştır. İşte o günden bugüne uzun seneler beraber çalışma mutluluğuna ermiş durumdayım.

Yeni asistanımız diğer genç asistanlarla beraber el ele kürsümüzün yeni kurulmakta olan Anatomi, Ağaç Fizyolojisi Laboratuvarı, Mikroskop Salonu, Kürsümüzde bize lazım olan her kitabın bulunduğu bir küçük kütüphaneyi kurmada, ders ve tatbikatlardaki ciddi yardımları söylemeye değer çalışmalardır.

Bu arada fakülte çevresinde 17 ha'lık bir alanı işgal eden Tatbikat Bahçemizin tanziminde yine YALTIRIK'ın emekleri vardır. Asıl önemli olan gezilerimizde ve çalışmalarımızda toplamış olduğumuz bitki örneklerini müstakil, Fakülteden ayrı, başlı başına bir kuruluş olarak Fakülte herbaryumunda bitkilerin toplanıp isimlendirilmesinde ve teşhisinde düzenli bir şekilde faydalanılmasında sorumluluğu üzerine alarak uzun zaman Faik Yaltırık çalışmıştır. Halen de herbaryumdan en çok faydalananlardan birisi de yine Faik Yaltırık'tır. Bu arada tabii ki esas kendi bilimsel ve yapması zorunlu olan doktora çalışmasını, doçentlik çalışmasını başarılı bir şekilde biraz evvel kürsü başkanının ifade ettiği gibi hazırlamış, yapmış ve bu arada gerek meslek dergilerine gerek diğer dergilere, hatta ansiklopedilere, bilimsel kitaplara kadar yazmaya devam etmiş bulunmaktadır.

Bu arada iç ve dış, uzun ve kısa bilimsel geziler, araştırmalar sağlanmıştır. Bilhassa kendisi İngiltere'de Edinburgh Üniversitesi ile çok sıkı bir bağlantıya girmiş bulunmaktadır. Ben bu uzun ve kıymetli çalışmalarından bahsedecek değilim.

Fotoğraf açıklaması: Güler Yaltırık, Adam Thomson, Prof. Dr. Hayrettin Kayacık, Dr. Faik Yaltırık, Rengigül Yaltırık, Roy Thomson, Edinburgh Royal Botanic Garden, 1964

Yalnız bunlardan ikisine değinmek istiyorum ki en önemlisi biraz evvel zikredilmiş olan Türkiye'nin eşsiz florasını 10 seneyi aşkın bir zaman büyük bir ekip halinde ele alarak "Flora of Turkey" adlı 10 ciltlik bir dev eseri meydana getirerek bu çalışmaya gerek arazi çalışmalarında olsun gerek iç çalışmalarında olsun hemen her döneminde Sayın YALTIRIK'ın sözü edilen hizmetleri gelmektedir. Yine bu büyük eserin basıma hazırlanması sırasında meslektaşısı Davis ile Türkiye'nin bugün 20 milyon "ha" olduğu kabul edilen orman sahasının bir numaralı elemanı olan ve 7 milyon ha'lık bir saha üzerine yayılmış bulunan Türkiye meşelerinin revizyonudur. Ve bu revizyon neticesinde Türkiye'nin muhtelif yerlerinde yalnız orman mıntıklarında değil, en önemli olan İç Anadolu'da steplerde bile birkaç türüne rastlayacağımız 18 tür 7 alttür 2 varyeteden oluşan 27 taksonu Türkiye meşeleri (Benim "Türkiye'nin Hayat Ağacı" dediğim) revizyonunu başarak bu büyük eserde yerini almıştır.

Fotoğraf açıklaması: Proceed, 5th Optima Meeting, İstanbul, 8-15 Sept, 1986. The Atatürk Arboretum, Faik Yaltırık. Babamın Optima toplantısında arboretumda çekilmiş fotoğrafı. Atatürk Arboretumu tebrik kartı.

Bugün Fakültemizde 5-10 dakikada ulaşacağımız 350 “ha” büyüklükte bir arazi üzerinde kurulan, yakın gelecekte yalnız Türkiye değil, hakikaten dünyanın sayılı kuruluşları arasında yer alacak olan Atatürk Arboretumu’nun başlangıcından bugüne kadar meydana çıkmasında, ortaya çıkmasında Sayın YALTIRIK’ın kurucu üye olarak gayret sarf etmiş ve emeğini Atatürk Arboretumu’nun üzerinden eksik etmemiş ve çalışmasına devam etmektedir. Yine bu Türkiye’nin hayat ağacı olan meşeleri yakinen inceleyecek olursak, dünya üzerinde 200’ü aşkın taksonu bulunan zengin ve kıymetli bir genustur.

İşte bundan hareket ederek Atatürk Arboretumu’nda 7.5 ha’lık bir arazi üzerinde bütün dünya meşelerini bir araya toplama fikrini de kabul eden üç arkadaştan biridir. Bugün bu konuda bir hayli mesafe almış bulunuyoruz. Bu da yine Faik YALTIRIK Hocanın büyük gayretleri ile ortaya gelmiş bir çalışmadır.

Bu uzun süren çalışmaları sıralamaya ne vaktim yeter, ne de anlatabilirim hepsini. Bu kıymetli çalışmalar içte ve dışta nihayet hepimizin bildiği Sayın Prof. Dr. Faik YALTIRK’a Faik Hoca lakabını, adını vermiştir.

Faik Hocanın hakkındaki düşüncelerimi kısa şekilde ifade edip, burada noktalamadan önce, meşhur bir söz vardır, biliyorsunuz; “Sezar’ın hakkını, Sezar’a vermelidir.” Ben de Sayın Faik Hocanın Faik Hocalığını kendisine vermeden önce müsaadenizle, aramızda bulunan, sakın sakın beni dinleyen eşi Güler Yaltırık’a büyük yardımlarından ötürü, teşekkür ve takdirle hislerimi belirtir, her ikisine uzun, mutlu ve verimli bir hayat dileyerek sizleri saygı ile selamlarım.”

Fotoğraf açıklaması: "Atatürk Arboretumu, Ocak 1997, Kıymetli Hocalarımız Faik Yaltırık ve Hayrettin Kayacık"

10. ölüm yıldönümünde Babam Prof. Dr. Faik Yaltırık, kıymetli hocası Prof. Dr. Hayrettin Kayacık başta olmak üzere aramızdan ayrılan kıymetli baba dostlarımız akademisyenleri saygıyla anıyorum. Ruhları şad olsun.

Sevgili öğrencileri, genç meslektaşları hocalarının izinden başarıyla çalışmalarını devam ettiriyorlar.

Hayrettin amcanın konuşmasındaki satır aralarını, sempozyumdaki kıymetli akademisyenlerin konuşmalarından seçkileri belgelerle kaleme alacak, babamın emek verdiği, ülkemize kazandırdığı projelerini ayrı ayrı ve ayrıca bir bütün olarak yayınlamaya çalışacağım.